

Kunnskapsdepartementet

Deres ref:

Oslo, 16.05.2017

Vår ref: Anne K. Eggen Lervik/ 17-13997

Høringssvar Fagbrev på jobb

Hovedorganisasjonen Virke viser til [høringsbrev og høringsnotat](#) som er et forslag til en alternativ vei til fag- eller svenneprøven.

Virkes synspunkter på departementets forslag kan oppsummeres på følgende måte:

- Virke støtter departementets vurdering om at det er behov for en ordning som kombinerer deler av lærlingordningen med deler av praksiskandidatordningen, og som bidrar til at flere uten formell kompetanse tar fagbrev
- Virke mener det ikke utelukkende må stilles krav om å være i jobb, men krav om erfaring. Ordningen må også gjelde for de som står utenfor arbeidslivet. Vi viser spesielt til prosjektet "Menn i helse"
- Virke mener et fagbrev må være et fagbrev. Det er viktig at nye ordninger ikke stiller spørsmål om kvalitet. Dette gjelder også for vurderingsformene.
- Virke mener nye ordninger må gjøres forutsigbare. Stadige endringer i ordningene gjør at mange virksomheter sliter med å holde oversikten, og dermed står vi i fare for at enkelte ordninger i liten grad blir brukt.
- Virke mener at det bør gis Basistilskudd i Fagbrev på jobb (ikke Basistilskudd II)
- Virke mener departementets forslag om Fagbrev på jobb vil gi administrative og økonomiske konsekvenser

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:

Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo

Postadresse:

P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00

E-post

info@virke.no

Bankgiro

6030.05.18543

Org nr.

970 134 646 MVA

www.virke.no

Virke mener det er svært viktig å kunne inneha en vitte med ulike ordninger som gjør at det enklere for voksne å ta fagbrev.

Krav til beregning av allsidig praksis

Det er store forskjeller på fagene innenfor service og samferdsel og helse og oppvekst – og dermed forskjell i rammen for gjennomføring. Virke mener ordningen er relevant for begge utdanningsprogrammene, men rekrutteringen må gjennomføres på ulik vis.

Departementet foreslår at ordningen skal gjelde for personer som allerede har arbeid og som gir relevant praksis for lærefaget. Dermed stiller departementet krav om at vedkommende er i arbeid og har relevant praksis før det tegnes kontrakt.

Virke støtter ikke departementets forslag av flere grunner. For det første er det mange som står utenfor arbeidslivet, men har relevant praksis. Dette er en viktig målgruppe å få tilbake i jobb, men som vil bli ekskludert gjennom departementets forslag. For det andre er blant annet helsefagene underlagt en rekke bestemmelser mht. pasientsikkerhet og kvalitet. Det vil derfor ikke være aktuelt å rekruttere ufaglærte medarbeidere på dette området. Dette kan illustreres med følgende eksempel: I kontraktene som Oslo kommune har med ideelle og andre private aktører stilles det krav om at 80 % av arbeidsstokken til enhver tid skal ha autorisert personell. Utdanningen er at lærlinger er å anse som ufaglært første året. Det betyr at det er lite rom for å ansette ufaglærte medarbeidere utover eventuelle lærlinger. For det tredje mener Virke at det ikke utelukkende må stilles krav om å være i jobb, men krav om erfaring. Vi viser spesielt til prosjektet "Menn i helse". Prosjektet er en ordning som kombinerer lærlingordningen tilpasset voksne, der menn mellom 20 - 55 år som mottar egnet ytelse fra NAV tilbys et komprimert utdanningsløp frem til fagbrev. Deltakerne får karriereveiledning om fagfeltet gjennom å være "helserekruit" før de inngår selve opplæringskontrakten

På bakgrunn av dette mener Virke at Fagbrev på jobb er en ordning som skal stille krav om relevant praksis, men ikke at vedkommende er i arbeid.

Fagbrev

Departementet foreslår å benytte læringsutbyttebeskrivelser i grunnleggende ferdigheter fra Kompetansepluss, eller gjennom en realkompetansevurdering (praksiskandidatordningen).

For Virke er det viktig å understreke at et fagbrev må være et fagbrev. Det er viktig at nye ordninger ikke stiller spørsmål om kvalitet. Dette gjelder også for vurderingsformene.

Når det gjelder fellesfagene er det ikke bare å ta stilling til fritak eller ikke. Det er viktig å finne ordninger som gjør at læringsutbytte kan gjennomføres/dokumenteres på andre måter. Årsaken til dette er at et definitivt "fritak" gir opplevelse av "utvanning", "dårligere kvalitet" mm.

Virke støtter derfor departementets forslag om å benytte læringsutbyttebeskrivelser i grunnleggende ferdigheter fra Kompetansepluss, eller gjennom en realkompetansevurdering (praksiskandidatordningen). Virke mener læringsutbyttebeskrivelser bør utarbeides i fellesfagene etter modell fra Kompetansepluss.

Virke mener videre at kandidatene skal gå opp til en vanlig tverrfaglig eksamen pluss fagprøve, på lik linje med ordinære kandidater. Vi mener også at skolen er best på å foreta vurdering og at det ikke skal være instruktøren eller virksomheten som skal gjøre dette. Det kan gi unødvendig merarbeid som kan vegre de for å delta i ordningen.

Vurderingsordningene er også et viktig uttrykk for kvalitet på fagbrevet. Virke mener det bør gjennomføres både tverrfaglig eksamen og fagprøve.

Tilskudd

Departementet foreslår at det i Fagbrev på jobb skal gis Basistilskudd II. Virke støtter ikke departementets forslag.

Fagbrev på jobb krever et utstrakt samarbeid mellom fylkeskommune og lærebedriften for å sikre god opplæring. Dette tette samarbeidet avgjør kvaliteten på opplæringen og krever bruk av mye tid.

Virke mener derfor at Basistilskuddet skal være på lik linje med ordinære lærlinger – Basistilskudd I.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet mener at forslag til *Fagbrev på jobb* ikke vil pålegge fylkeskommunene økte kostnader.

Virke mener dette er feil. Skal vi innføre en ordning med utstrakt bruk av realkompetansevurdering og økt samarbeid mellom arbeidsgiver og fylkeskommune, vil det medføre behov for økte ressurser. Dagens situasjon for realkompetansevurdering i fylkeskommunene er både nedprioritert og lite kjent.

Virke mener for øvrig at de faglige rådene bes uttale seg om ordningen skal gjelde for alle fag. Virke mener ordningen kan være et godt tilbud for service og samferdsel og helse og oppvekst (med tidligere nevnte justeringer).

Helt avslutningsvis er det viktig å understreke at nye ordninger må gjøres forutsigbare. Stadige endringer i ordningene gjør at mange virksomheter sliter med å holde oversikten, og dermed står vi i fare for at enkelte ordninger i liten grad blir brukt.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Stian Sigurdson
Leder arbeidslivspolitik

Anne K. Eggen Lervik
Seniorrådgiver